

РЕШЕНИЕ

№ 485

гр. София, 29.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 19.01.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **7028** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.,вр.203 и сл.АПК, вр с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Й. Н. Г. от [населено място] срещу Столична дирекция на вътрешните работи за заплащане на обезщетение за претърпени от него имуществени вреди в размер на 500 лева,настъпили от отмяна на Наказателно постановление №1659/20.04.2019 година, издадено от Началник 05 РУ при СДВР-заплатено адвокатско възнаграждение в хода на н.а.х.д №6861/2019 година по описа на СРС.

В исковата молба се твърди,че от издаденото наказателно постановление, което впоследствие е отменено от СРС с влязло в сила решение на 18.06.2020 година са му нанесени вреди,които са пряка и непосредствена последица от отмяната на наказателното постановление.Иска се да бъде осъден ответникът да заплати исканото обезщетение- за производството пред СРС. Претендират се и сторените по делото разноски в производството пред АССГ.

В съдебно заседание ищецът-Й. Н. Г. редовно и своевременно призован, не се явява. Исковата му молба на заявените основания се поддържа адвокат Н., редовно преупълномощена от адвокат С., която поддържа исковата молба, заявява претенция за присъждане на разноски в производството пред АССГ и желае да бъде уважена исковата молба. Подробни съображения развива и в представената по делото писмена

защита.

Ответникът по иска-Столична дирекция на вътрешните работи-редовно и своевременно призван, се представлява от юрисконсулт И.,редовно упълномощена, която оспорва исковата молба като недопустима и неоснователна и моли да бъде отхвърлена. Заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. В отговора, депозиран по исковата молба развива доводи за неоснователност и недоказаност на исковата претенция и моли да бъде отхвърлена. Заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, заплатено в производството пред АССГ.

СГП редовно и своевременно призвана, се представлява от прокурор К., който намира исковата молба за основателна и доказана и моли да бъде уважена съобразно с доказателствата по делото.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

На 20.04.2019 година срещу ищеца е издадено Наказателно постановление №1659, с което на Й. Никалаев Г. е наложена глоба в размер на 1000 лева за извършено от него нарушение на чл.25, ал.1 от ЗООРПСМ.

Срещу Наказателното постановление ищецът депозира жалба до СРС,а последният и с Решение № 71393/ от 12.04.2020 година по н.а.х.д №6861/2019 година отменил Наказателното постановление. Решението е влязло в сила на 18.06.2020 година

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба срещу СДВР за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, исковата молба е частично основателна и доказана. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Разпоредбата се съдържа в Глава първа на [Конституцията](#),посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл.1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите,причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове,действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административно процесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#)-искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,

причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване на незаконнообразна разността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презюмира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконнообразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ. По аргумент от чл. 205 от АПК искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от който незаконнообразен акт, действие или бездействие са причинените вреди. Съгласно [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г.](#) на ОСГК на ВКС: "Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните-с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

В РЕШЕНИЕ № 333 ОТ 13.01.2014 Г. ПО АДМ. Д. № 1253/2013 Г., III ОТД. НА ВАС е посочено, че "Нормата на [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) не прави разграничение от какъв незаконнообразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание. Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния нормативен акт. Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконнообразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. От обективна страна също така отговорността на държавата по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#), вр. [чл. 7 от КРБ](#) не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /[чл. 4, ал. 1 от КРБ](#) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента

на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен. [Член 204, ал. 1 от АПК](#), който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е следното обстоятелство: когато нормативният акт страда от толкова тежък порок, водещ до неговата нищожност, предварителна отмяна не е необходима, нито е необходимо предварително обявяване на нищожността“.

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държавата не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Съдебният състав не споделя довода на процесуалния представител на ответника по иска, че искът е недопустим, защото съществува друг ред за присъждане на разноски, предвиден в чл.63 от ЗАНН. С § 9 от ПЗР на Закона за изменение и допълнение на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, обнародван в ДВ бр. 94 от 29.11.2019 година е прието допълнение на [чл. 63 от ЗАНН](#), като са създадени нови алинеи 3, 4 и 5. Според [чл. 63, ал. 3 от ЗАНН](#) в съдебните производства по, ал. 1 от същия законов текст страните имат право на присъждане на разноски по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#). Доколкото в ЗИДЗОДОВ липсва разпоредба, регламентираща датата на влизане в сила на § 9 от същия, приложение намира общото правило на [чл. 5, ал. 5 от Конституцията на Република България](#), според която законите влизат в сила три дни след обнародването им. От изложеното следва, че доколкото разпоредбата на [чл. 63, ал. 3 от ЗАНН](#) е публикувана в ДВ на 29.11.2019 г., същата е влязла в сила на 3 декември 2019 година и действа от тази дата, като по силата на същата, страните в съдебните производства по [ЗАНН](#) имат право на присъждане на направените деловодни разноски, като същите се присъждат по реда на [АПК](#) - [чл. 143 от АПК](#), а в неуредените от [АПК](#) случаи - по реда на [ГПК](#), съгласно [чл. 144 от АПК](#).

Съдебното заседание пред СРС и то последното, в което ищецът е могъл да предяви искане за разноски е проведено на 02.12.2019 година, когато уредбата по [чл. 63 от ЗАНН](#) все още не е била в сила - § 9 от ПЗР на ЗИД на [ЗОДОВ](#), обн. ДВ бр. 94/29.11.2019 г., в сила от 03.12.2019 г.). Обстоятелството, че съдебното решение е постановено едва на дата 12.04.2020 година, не води до извод, че производството пред СРС е приключило по време на действие на новата уредба, защото крайният момент, в

който може да се предяви искане за присъждане на разноски е последното съдебно заседание. Дори да бе предявил такова искане пред СРС, то само по себе си това не води до извод, че разпоредбата на чл.63 от ЗАНН е приложима. Цитираната в отговора на исковата молба съдебна практика не може да намери приложение, защото разглежданата хипотеза в това Определение на ВАС е различна от настоящата. Съдът споделя изразеното в Определение № 6314/28.05.2020 година, постановено по адм.дело № 4167/2020 година, че **“Разпоредбата на чл.63,ал.3 от ЗАНН е процесуална с материално правен характер и подлежи на изпълнение с влизането и в сила.С регламентираната правна възможност за присъждане на разноски в производството по обжалване на НП и с уреждането на съответния институт в административнонаказателното производство автоматично отпада съществуващата до този момент друга процесуална възможност, а именно тези разноски да се претендират като вреди в производството по чл. 203 и сл. от АПК във връзка счл.1 ал. 1 от ЗОДОВ.В тази връзка не се споделят доводите на частния жалбоподател,че след като не е предвидено обратно действие на разпоредбата, то висящите производства следва да се приключат по досегашния ред.Изрично в ТР №1 от 15.03. 2017 г. на ВАС по т.д. №282016г. е посочено,че редът по чл. 1 ,ал. 1 от ЗОДОВ е приложим за присъждане на вреди причинени от направени разноски за ползване на адвокатска помощ при обжалване на НП,тъй като липсва друга законова възможност за компенсиране на тези вреди от незаконосъобразна административна дейност и тя може да се приложи по отношение на дела приключили преди изменението на ЗАНН,но не по отношение на дела приключили при влизане в сила на разпоредбата на чл. 63 ал. 3 от ЗАНН, като настоящият случай не е такъв- производството пред СРС е приключило на дата 02.12.2019 година, преди да са в сила измененията на нормите на §9 от ПЗР на ЗИДЗОДОВ и единственият ред за обезвреди на страната ,която направила разноски остава именно редът на ЗОДОВ. В този смисъл възражението за недопустимост на исковата молба е неоснователно.**

В настоящия случай, първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник- СДВР, който е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска.Това е така, защото на първо място, наказателното постановление издадено от Началник група при СДВР. На второ място, съгласно сега действащия ЗМВР- чл.37-Главните дирекции,областните дирекции,дирекция"Миграция",дирекция"Международни проекти" дирекция "Управление на собствеността и социални дейности" ,дирекция "Специална куриерска служба", А. на МВР и Медицинският институт са юридически лица.Седва да бъде посочено,че в.чл. 42,ал.1 от ЗМВР,областните дирекции на МВР се създават на териториален принцип, като районите им на действие се определят с акт на Министерския съвет по предложение на министъра на вътрешните работи.Областните дирекции са основни структури на МВР за осъществяване на дейностите по чл. 6, ал. 1, т. 1 - 3, 6 – 9. В областните дирекции на МВР може да се създават отдели, сектори, районни управления (РУ), участъци и други звена от по-нисък ранг в зависимост от задачите и дейността им, районните управления в областните дирекции на МВР се създават със заповед на министъра на вътрешните работи. По силата на чл.9,ал.2 от Правилника за устройството и дейността на МВР, СДВР има статут на Областна дирекция на МВР.

На следващо място,пасивно легитимирани по тези искове са съответните държавни органи- юридически лица,а не техните териториални подразделения или обособени структури без правосубектност или длъжностни лица, включени в състава им, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган- юридическо лице,с който длъжностното лице,

причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. Към момента на издаване на Наказателното постановление отново тогава действащият ЗМВР също не е предвиждал качеството на юридическо лице на съответния началник, а отново ОД на МВР/СДВР/ е била юридическо лице/ аргумент от разпоредбата на чл. 14, ал. 2 от ЗМВР-Областните дирекции на МВР са юридически лица и в този смисъл няма промяна в юридическото лице, което следва да бъде пасивно легитимирано като ответник по иска.

От събраните по делото доказателства е установено, че ищецът претендира заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, вследствие отмяна на Наказателно постановление. Наказателното постановление не е и не може да бъде административен акт, той винаги и безусловно е правораздавателен акт, с който се слага край на едно административно-наказателно производство. Административните наказания се налагат от изпълнителни органи, на които е възложена юрисдикционна компетентност-действат като особени юрисдикции и се подчиняват на правния режим на съответната съдебна система. При реализиране на тази специална правораздавателна компетентност за случая, административно-наказващите органи са извадени от системата на изпълнителните органи и имплицитно са включени в системата на съдебната власт /образно казано с оглед на дейността, а не институционално, тъй като самата Конституция не предвижда създаването на особени юрисдикции/. Наред с това, дейността по налагане на административно наказание и ангажиране на административно наказателна отговорност, не представлява административна дейност, а юрисдикционна такава /със забележка относно казаното по-горе/. На следващо място, правната уредба на НП се съдържа в ЗАНН, а не в АПК и в ЗАНН няма препращане към АПК относно издаването, съдържанието и обжалването на НП. Дори и да е издадено от некомпетентен орган, наказателното постановление не се обявява за нищожно, а се отменя като незаконосъобразно/ аргумент от разпоредбата на чл. 63 от ЗАНН, според която правомощията на районния съд са да отмени, да потвърди или измени наказателното постановление, а не да го обяви за нищожно. С АУАН се установява нарушението и нарушителят, а с НП се ангажира административно наказателната отговорност на нарушителя. АУАН се съставя от определени длъжностни лица и има задължителни реквизити, посочени в чл. 42 от ЗАНН. Реквизитите на наказателното постановление са посочени в чл. 57 от ЗАНН, а издателят на наказателното постановление е посочен в съответния закон/ какъвто е процесният случай. И АУАН не е индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 от АПК, а се подчинява на правната уредба на ЗАНН и в частност следва да отговаря на изискванията на чл. 42 от ЗАНН и най- съществено за АУАН е това, че с него се поставя началото на едно административно- наказателно производство, което е различно от производството по издаване на индивидуални административни актове. Фактът, че наказателното постановление не е административен акт, не води до извод, че лицето засегнато от отмяната на наказателното постановление не може да претендира вреди по реда на чл. 1 от ЗОДОВ. Това е така защото, съгласно Тълкувателно постановление №2/19.05.2015 година на ВКС и ВАС е посочено, че "видът на незаконосъобразния акт, вредите от който подлежат на обезщетяване, определян по признаците, визирани в АПК, не се сочи като законов критерий за приложението на ЗОДОВ. За разлика от него, понятието „административна дейност“ е посочено изрично както в съдържанието на правната норма на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ,

така и в нейното заглавие: „Отговорност за дейност на администрацията“. Подобен е законодателният подход и в разпоредбата на чл.2 ЗОДОВ, която установява отговорност на държавата за вреди при осъществяване на правозащитна дейност и е озаглавена „Отговорност за дейност на правозащитните органи“. Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ, следователно е резултат от незаконосъобразно осъществяване на публични функции-административни и право защитни от органите на държавата, общините и съдебната власт. Спазването на законността и защитата на правопорядъка, като израз на принципа на върховенството на закона, е задължение на всички длъжностни лица и органи на публичната власт. Задълженията, които законите възлагат на административните органи в тази насока са свързани, освен с издаване на индивидуални, общи и нормативни административни актове чрез упражняване на правоприлагаща и нормотворческа дейност, и с налагане на административни наказания. Дейността по административно наказване по естеството си е правораздавателна дейност на администрацията, насочена е към разрешаване на правен спор, възникнал по повод на конкретно сезиране, при спазване на състезателно производство в условията на независимост и самостоятелност на решаването. Тя е свързана със защитата на реда в областта на държавното управление по аргумент от чл.6 от Закона за административните нарушения и наказания и представлява санкционираща управленска дейност. Наред с другите правни форми на изпълнителна дейност - правотворческа, правоприлагаща и договорно-правна, класифицирани според предметно им съдържание и цел, тя представлява форма на административна /изпълнителна/ дейност, извършва се по административен ред чрез властнически метод, въз основа на законово предоставена административнонаказателна компетентност. Наказателното постановление, като резултат от упражнената дейност по административно наказване, също представлява по естеството си правораздавателен акт, той не се издава по реда на АПК и не носи белезите на индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 АПК. Въпреки това, основният вид на дейността по налагане на административно наказание и на извършените действия или бездействия във връзка с административното наказване не дава основание разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ да се тълкува ограничително като приложното ѝ поле да се ограничи до административните актове, издавани по реда на АПК, а незаконосъобразните наказателни постановления, с оглед на правораздавателния им характер, да бъдат изключени от предметния обхват на закона. За квалифициране на иска като такъв по чл.1, ал.1 ЗОДОВ определяща е не правната природа на отменения акт, а основният характер на дейността на органа, негов издател. Независимо, че наказателното постановление не представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 АПК, определящо за квалификацията на иска за вреди по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, е обстоятелството, че актът се издава от административен орган, представлява властнически акт и въпреки че поражда наказателноправни последици, е правен резултат от санкционираща административна дейност. Неговото издаване е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения, упражнена административно-наказателна компетентност, законово предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност“. Пак в същото Тълкувателно постановление изрично е посочено „че законодателят не предвижда ред за присъждане на разноски в производствата по ЗАНН, и доколкото искът по чл.1, ал.1 ЗОДОВ е за обезщетение за вреди, настъпили вследствие незаконосъобразно наказателно постановление, действия или бездействия в рамките на административно наказване, то и исканията за обезщетяване на направени разноски в производството по обжалване подлежат на

разглеждане по същия ред“.

Възможността за присъждане на направените в производството по обжалване на наказателните постановления разноски обаче е материалноправен въпрос, който следва да бъде разглеждан от съдилищата, компетентни да се произнесат по споровете с такъв предмет. Обезщетението за имуществени вреди се определя с оглед особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на причинна връзка с незаконните актове и дейността на администрацията.

В Тълкувателно решение №2/03.06.2009 година на ВАС се сочи“ че в **ЗАНН** не е уредена отговорността за разноски на страните и съгласно чл. 84 **ЗАНН**, доколкото в този закон няма особени правила, за призоваване и връчване на призовки и съобщения, извършване на опис и изземване на вещи, определяне разноски на свидетели и вещи лица, изчисляване на срокове, както и за производството пред съда по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления, на касационни жалби пред окръжния съд и предложения за възобновяване, се прилагат разпоредбите на Наказателнопроцесуалния кодекс. В производството пред районния съд по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления, при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждат разноски в полза на нарушителя, както когато подсъдимият бъде оправдан в наказателното производство не се присъждат разноски срещу държавата. Разпоредбата на чл. 190, ал. 1 от НПК / чл. 170, ал.1 от НПК отм./ съгласно която, когато подсъдимият бъде признат за невинен, разноските остават за сметка на държавата, се отнася за направените разноски по обвинението за свидетели и вещи лица, посрещнати от сумите, предвидени в бюджета на съда.

Съгласно чл. 63, ал. 1 от **ЗАНН** / изм. ДВ, бр. 30 от 2006 г./ решението на районния съд, с което се потвърждава, изменя или отменя наказателно постановление, подлежи на касационно обжалване пред административния съд на основанията, предвидени в НПК, и по реда на глава дванадесета от АПК.

В глава дванадесета от АПК „Касационно производство“, към която препраща чл. 63, ал. 1 **ЗАНН**, не е уредена отговорността за разноски, но в нея се съдържа препращащата норма на чл.228 АПК, според която за неуредените в тази глава въпроси се прилагат съответно разпоредбите за първоинстанционното производство.

Препращането в чл. 63, ал. 1 **ЗАНН** към реда на глава XII от АПК - чл. 208-228, за разглеждане на касационните жалби пред административния съд, не следва да се тълкува разширително и не включва още едно препращане от чл. 228 към разпоредбите за първоинстанционното производство, включително и към член 143 АПК, който урежда отговорността за разноски. В производството пред районния съд по обжалване на наказателни постановления по **ЗАНН** не се заплаща държавна такса, поради което и при подаване на касационна жалба пред административния съд срещу решение на районния съд по чл. 63 **ЗАНН** не се дължи държавна такса, съгласно т. 2б, б.”в” от Тарифа № 1 към ЗДТ, според която за касационни жалби таксите се събират в половин размер от таксата пред първоинстанционния съд. Както в касационното производство по чл. 63, ал.1 **ЗАНН** не се внася държавна такса, така не се присъждат и разноски, които не са предвидени в първоинстанционното производство по **ЗАНН**, защото и в двата случая не се прилага препращането по чл.228 АПК към първоинстанционното производство по АПК

В Тълкувателно решение № 1./15.03.2017 година на ВАС на РБ обаче е посочено, че при предявени пред административните съдилища искове по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни наказателни постановления изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и

отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл. 4 от този закон.

В конкретната хипотеза, действително е налице отмяна на акт, който е издаден в резултат на административна дейност/ отмяна на Наказателно постановление и то с влязло в сила Решение, постановено от СРС по н.а.х.д 6861/2019 година на дата 18.06.2020 година. Посочената сума в размер на 500 лева от страна на ищеца, разходи направени от него по воденето на съдебното производство пред СРС и тя е във връзка с обжалването на Наказателното постановление по н.а.х.д №6861/2019 година, като в това производство ищецът е представляван от адвокат С., редовно упълномощен и от адвокат Ф., който е пък е била надлежно преупълномощен от адвокат С..

От доказателствата по делото е видно, че след като е издадено Наказателното постановление, на 21.04.2019 година ищецът е упълномощил адвокат Г. С. да осъществява цялостно процесуално представителство пред СРС по обжалване на НП по ЗООРПСМ, както и процесуално представителство без ограничение, за намаляване, оттегляне и отказ от иска за признаване исканията на другата страна, за получаване на пари и или други ценности, за действия, представляващи разпореждане с предмета на делото, както и да предявява искове за гражданско състояние, да изменя исканията в хода на делото, както и да сключва помирения и е договорено възнаграждение в размер на 500 лева, платими в брой с отразяване внесена сума в размер на 500 лева.

На 19.09.2019 година адвокат Г. С. е преупълномощил адвокат П. Ф. да осъществява защита и процесуално представителство на Й. Н. Г. по НАХД №6861/2019 година по описа на СРС, 23 състав като защитава законните му парва и неговите интереси, като пълномощното се тълкува в полза на правата на преупълномощеното лице.

От доказателствата по делото също е видно, че в хода на производството пред СРС по н.а.х.дело №6861/2019 година адвокат С. е представил както пълномощното от ищеца, така и Договорът за правна защита и съдействие и пълномощното, с което той е преупълномощил адвокат Ф., като заплащането на възнаграждението от страна на ищеца на адвокат С. е извършено в хода на производството по обжалване на Наказателното постановление. Вредите, които претендира ищецът са настъпили в хода на съдебното производство пред СРС и то по повод обжалване на Наказателното постановление. Наред с това, с оглед Тълкувателно решение №1/15.03.2017 година на ВАС направените разноси за обжалване на наказателно постановление следва да са пряка и непосредствена последица от самия незаконнообразен акт, издаден от орган, осъществяващ административна дейност. **“Легална дефиниция на тези понятия пряка и непосредствена последица от увраждането, законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия.**

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично,

адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". Основавайки се на това разбиране, гражданските съдилища и Върховния касационен съд безпротиворечиво приемат като вреди по смисъла на чл. 45 във връзка с чл. 51 от ЗЗД платените от гражданин с телесно увреждане хонорари за преглед и лечение от лекар и зъболекар, платените от собственик на увредена вещ хонорари за нейното възстановяване от съответен специалист, и други подобни, макар и да няма законово задължение да бъде потърсено съдействие от специалист в съответната област. Това е така, тъй като се приема, че разходите за хонорари на тези специалисти са неотменно свързани с увреждането, че без тяхна помощ увреденото лице не би се справило адекватно с последиците от това увреждане, и че те са породени единствено и само от това увреждане, и ако то не беше налице, те не биха били направени.

Водени от това разбиране, гражданските съдилища и Върховният касационен съд безпротиворечиво приемат като пряка и непосредствена последица от увреждането по смисъла на чл. 4 от ЗОДОВ и платените от гражданите хонорари за адвокатска защита в хипотезите на т. т. 1-7 на ал. 1 на чл. 2 от ЗОДОВ, макар и адвокатската защита да не е задължителна, тъй като според тези съдилища „...разходите по ангажирането на адвокатска защита представляват непосредствена вреда от неправомерното задържане, чието пряко следствие е дължимост на хонорар, който следва да е съответен на правната защита, необходима на лицето, с оглед повдигнатото обвинение. "В този смисъл са Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 отделение на ВКС, Решение № 843/23.12.2009 г. по гр.д. № 5235/2008 г. на 4 гр. отд. на ВКС, Решение № 126/10.5.2010 г. по гр. д. № 55/2009 г. на 4 гр. отд. на ВКС, Решение № 355/3.8.2010 г. по гр. Д .№ 1651/2009 г. на 3 гр. отд. на ВКС, Решение № 433/23.6.2010 г. по гр. д. № 563/2009 г. на 4 гр. отд. на ВКС, Решение № 781/30.11.2010 г. по гр.д.№ 511/2010 г. на 4 гр. отд. на ВКС и много други.

Адвокатската защита е конституционно гарантирана от чл. 56 от Конституцията на Република България и законово регламентирана със Закона за адвокатурата дейност, която се осъществява от адвокати-лица с висше юридическо образование, които не са държавни служители и които за висококвалифицирания си труд получават хонорар от доверителя си на принципа на свободното договаряне при нормативно определен минимум. Тази защита е по закон задължителна само по определена категория дела и за определен кръг от лица, но на практика за всеки един чужденец, български гражданин без юридическо образование, а още повече за неграмотен или гражданин с начално или основно образование, би било много трудно, граничещо с невъзможното да се справи със защитата си по каквото и да е съдебно дело, особено ако насрещната страна, както е в случая с издателя на наказателното постановление, е държавен орган, носител на властнически правомощия, съветван и подпомаган от платени държавни служители с висше юридическо образование-юрисконсулти.

Правото на обезщетяване на вреди, причинени от непозволено увреждане, институт, познат от римското право и е бил прилаган още в българското обичайно право. Той стои в основата и на чл. 45 и следващите от действащия Закон за задълженията и договорите и изцяло на него е базиран и Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 4 от този закон предвижда, че "държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице." Едно от условията на чл. 204, ал. 1 от АПК за допустимост на иска за реализиране на отговорността на държавата и общините за вреди по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е административния акт да е отменен по "съответния ред", който е обжалване по административен или /и/ съдебен ред. Това обжалване, във всичките му фази, включително и чрез касация - за индивидуалните административни актове пред ВАС и за наказателните постановления пред административните съдилища, не е задължително да бъде осъществено с помощта на адвокат, но както бе отбелязано по-горе, гражданина изключително трудно, почти невъзможно би се справил със съдебното обжалване без неговата помощ. В подкрепа на това становище е въведеното с чл. 284, ал. 2 от ГПК задължително приподписване на касационната жалба до ВКС от адвокат, необяснимо защо не възпроизведено и в АПК.

Следователно, след като едно от условията на АПК за образуване на производство по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ е административния акт да е отменен по административен или /и/ съдебен ред и след като в тези производства гражданинът е ползвал адвокатска защита, защото не е могъл сам да се защити, то хонорарът, платен на адвокат за осъществяване на тази защита не е нищо друго, освен имуществена вреда, която е в пряка причинна връзка с отменения като незаконосъобразен административен акт / в случая наказателно постановление/ и е непосредствена последица от него, а не неприсъщ или луксозен разход. Неразделната взаимовръзка между издаденото наказателно постановление и потърсената от наказаното лице адвокатска защита е пряка и непосредствена, тъй като те се намират в отношение на обуславяща причина и следствие-гражданина не би потърсил адвокатска помощ, ако срещу него не е издаден акт, увреждащ неговите законни права и интереси. Безспорно, потърсената адвокатска помощ и платеният адвокатски хонорар е пряка и непосредствена последица от издаденото наказателно постановление, тъй като обжалването на този акт е законово регламентирано и е единствено средство за защита на лицето, което твърди, че не е виновен и че неговите права са накърнени неправомерно от административния орган. В тази връзка, нелогично е да се твърди, че лицето безпричинно е платило хонорар на адвокат, без да е мотивирано от издаденото срещу него наказателно постановление, с цел то да бъде отменено по предвидения от закона ред, който изисква специални познания, каквито имат адвокатите.

В потвърждение на горния извод е и обстоятелството, че както ЗАНН, така и НПК, към които той препраща, не предвиждат друга законова възможност за осъждане на държавата да заплати на признатия за невиновен за извършено административно нарушение направените от него разноски, включващи и адвокатски хонорар по защитата му пред съда, а това е условие на чл. 8, ал.3 от ЗОДОВ за приложението на чл. 1, ал. 1 от този закон. Възникването и признаването на право на обезщетение от непозволено увреждане не е функция и не

зависи от неговия претендиран размер. Основно задължение на съда при тези производства е първо да установи дали искането се основава на действително настъпил в житейския мир правно релевантен факт - издадено незаконосъобразно наказателно постановление, отменено по съответния ред с помощта на адвокатска защита, за която ищецът е заплатил хонорар, и едва след това да установи неговия действителен размер.“

Установено е още, че на 21.04.2019 година ищецът е заплатил в брой сумата от 500 лева на адвокат С., която се явява изплащане на целия хонорар за процесуално представителство и защита пред СРС по нахд № 6861/2019 година срещу НП №1659/20.04.2019 година от Началник 05 РУ при СДВР за водене на делото до приключването пред първа инстанция. С т. 1 на [ТР № 6/06.11.2013 г.](#) С т. 1 на [ТР № 6/06.11.2013 г. по т.д. № 6/2012 г.](#) ОСГТК на ВКС е прието, че съдебни разноски за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начина на плащане - ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна помощ е достатъчно и има характер на разписка. В този смисъл, неоснователно е твърдението на процесуалния представител на ответника по иска, че няма доказателства, че е извършено плащането на сумата от 500 лева, защото в самия Договор за правна защита и съдействие от 21.04.2019 година изрично е отбелязано, че сумата от 500 лева е внесена в брой.

Безспорно издаденото Наказателно постановление и Договорът за правна защита и съдействие от 21.04.2019 година се намират в отношение на обуславяща причина и следствие – ако не бе издадено Наказателното постановление нямаше да бъде ангажирана правна защита. Ето защо, въпреки че адвокатската защита черпи своето правно основание от Договора за правна защита и съдействие, който по съществуто си е Договор за поръчка, той не прекъсва причинно-следствената връзка между незаконосъобразния акт на държавния орган и претърпяната вреда. Наказателното постановление е *conditio sine qua non*/ условие, без което не може/ и служи като единствено фактическо основание за извършване на разходите за правни услуги, минималният размер на които е нормативно определен. Направеният разход за адвокатско възнаграждение при упражняване на основното право на защита е в пряка връзка с незаконосъобразното наказателно постановление и ако то не бе издадено, ищецът не би ангажирал адвокатска защита по повод съдебното обжалване на това Наказателно постановление пред СРС. Единствената възможност на ищеца да възстанови направените разходи за това производство, с които безспорно е намалено имуществото му, е тази да претендира обезщетяването им по реда на ЗОДОВ/ и то към момента на сключване на Договора за правна защита и съдействие и по време на обжалване на наказателното постановление. Нормата на чл.63 от ЗАНН е допълнена, но след като съдебното производство е приключило. Съгласно чл.63,ал.3 от ЗАНН (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) в сила от 03.12.2019 година, в съдебните производства по ал. 1 страните имат право на присъждане на разноски по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#). Ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно [чл. 36 от Закона за адвокатурата](#). В полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда и възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт. Размерът на присъденото възнаграждение не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ](#).

Неоснователен е доводът на процесуалния представител на ответника по иска, че заплатената сума в размер на 500 лева–адвокатско възнаграждение не представлява пряка и непосредствена последица от увреждането. Напротив- ако не бе издадено това наказателно постановление, то и ищецът не би ангажирал адвокат. Да вярно е,че ангажирането на адвокат в това производство не е задължително,но също така е вярно, че само този факт не може да доведе до извод, че липсата на задължителност не е в пряка причинна връзка с издаденото наказателно постановление,още повече,че на всеки е предоставено право да защити правата и интересите си и това право е и конституционно установено.“

В случая и при казаното по- горе, доказва се, че вредите са пряка е непосредствена последица от отмяна на наказателното постановление и безспорно е налице причинна връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#). Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай, вредите,които се претендират са пряка и непосредствена последица от отмяна на наказателното постановление.От доказателствата по делото се установи,че ищецът в действителност е заплатил адвокатски хонорар в размер на 500 лева в хода на производството пред СРС, този адвокатски хонорар е заплатен по време на производството по обжалване на наказателното постановление, респективно на това са направени по време на водене на производството пред СРС. **В този** смисъл,този разход за заплатеното адвокатско възнаграждение е типичен и присъщ, както и необходим за надлежното упражняване на право на жалба срещу издаденото Наказателно постановление,както и за осъществяване на процесуално представителство пред СРС и безспорно е пряка е непосредствена последица от издаване на отмененото Наказателно постановление и ако то не бе издадено, самият нарушител/ ищец в настоящото производство не би го направил и претърпените вреди- имуществени са свързани с ангажиране на адвокатска защита срещу издаденото Наказателно постановление.Всичко това сочи,че ако не бе издадено наказателното постановление, ищецът не би предприел действия по обжалването му и от там не би направил този разход, свързан с ангажиране на адвокат,при което безспорно е налице увреждане в имуществената сфера на ищеца, довело до намаляване на неговия патримониум.Вредата е неблагоприятна последица,която накрънява правната сфера на едно лице.Вредите се делят на две големи групи: имуществени(материални) вреди и неимуществени (морални) вреди.Имуществените вреди накръняват имуществената сфера на лицата.Това са правото на собственост, ползване,строеж,сервитут,правото на надстрояване,пристрояване,подстрояване, различ ните субективни права на вземане, наследствени права и т.н.При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди.От своя страна,имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи.Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето,която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след неизпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства,те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от

закона средства. Институтът на обезщетението от неправомерно увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата - да е „обоснован и справедлив“, т.е да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган неправомерно увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството“

Всичко това сочи, че в производството по обжалване на Наказателното постановление пред СРС ищецът е претърпял имуществени вреди, тъй като е заплатил адвокатско възнаграждение в посочения размер от 500 лева за производството по обжалване на Наказателното постановление и по този начин той е претърпял имуществена вреда, която е пряка и непосредствена последица от отмяната на наказателното постановление. Вредата е доказана както по основание, така и по размер и касае периода след издаване на Наказателното постановление до постановяване на отменителното решение на СРС. Това обедняване/ претърпяна загуба/ безспорно е настъпило в имуществената сфера на ищеца и то на дата 21.04.2019 година/ когато е платено адвокатското възнаграждение от страна на ищеца чрез плащането му в брой на адвокат С. и затова заплатената сума от 500 лева за адвокатска защита във връзка с обжалването по съдебен ред на Наказателното постановление пред първата инстанция – СРС следва да се квалифицира като вреда, непосредствено произтичаща от отменено незаконосъобразно наказателно постановление.

Всичко това води до извод, че всички елементи от фактическия състав на отговорността, визирани в чл.1 от ЗОДОВ са налице, което прави исковата претенция основателна и доказана до размер от 500 лева. **В този смисъл са РЕШЕНИЕ №3879/29.03.2017**

по адм. дело № 7174/2016 година по описа на ВАС, Решение №8585/26.06.2018 година на ВАС по адм. дело №6423/2017, Решение №9424/10.07.2018 година по адм. дело №6424/2017 година на ВАС.

Що се касае до твърдението на ответника по иска, че адвокатското възнаграждение е прекомерно и същото следва да бъде редуцирано по реда на чл.78, ал.5 от ГПК и то в това производство, настоящият съдебен състав намира искането за допустимо, тъй като в Тълкувателно решение №1/15.03.2017 година на ВАС по Тълкувателно дело №2/2016 година е посочено, че „Възникването и признаването на право на обезщетение от неправомерно увреждане не е функция и не зависи от неговия претендиран размер. Основно задължение на съда при тези производства е първо да установи дали искането се основава на действително настъпил в житейския мир правно релевантен факт - издадено незаконосъобразно наказателно постановление, отменено по съответния ред с помощта на адвокатска защита, за която ищецът е заплатил хонорар, и едва след това да установи неговия действителен размер.

Възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от Наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е действително една от възможностите на страната, в случая държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона - „справедлив и обоснован“. Делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви

производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. Институтът на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата - да е „обоснован и справедлив“, т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството“.

В конкретния случай, тъй като заплатеното адвокатско възнаграждение е по повод издадено Наказателно постановление №1659/20.04.2019 година, което впоследствие е отменено от страна на СРС с Решение №71393/12.04.2020 година по н.а.х.дело №6861/2019 година, то възражението за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение следва да бъде разгледано в светлината на чл.78, ал.5 от ГПК. Нормата на чл.78, ал.5 от ГПК предвижда, че при прекомерно възнаграждение за адвокат без оглед на действителната правна и фактическа сложност на делото съдът може по искане на страната да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно [чл. 36 от Закона за адвокатурата](#). В тази норма е предоставено право на съда да прецени дали да намали адвокатското възнаграждение, като законодателят само е ограничил минималната долна граница, под която не може да бъде определено адвокатско възнаграждение. Вярно е, че нормата на чл.78, ал.5 ГПК предоставя право на съда по искане на страната, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, да може по искане на насрещната страна да го намали до долна граница, под която не може да се намали възнаграждението - не по-малко от минималния размер, предвиден в Закона за адвокатурата, но съдът не е обвързан с максималния размер, които може да присъди възнаграждение, при условие, че е доказано като заплатено. В чл.78, ал.5 от ГПК е предоставено право на съда, като законодателят е използвал израза „ може“, което сочи на свободна преценка на съда да намали или не възнаграждението, но само при депозирано искане от страната за намаляване на разноските.

От приложения Договор за правна защита и съдействие от 21.04.2019 година е видно, че обемът на представителната власт на адвоката е обжалване на НП по ЗООРПСМ, да завежда и води делото до приключването му пред СРС в производства по отмяна и възобновяване, като извършва всички съдопроизводствени действия, включително получаване на депозирани разноски и преупълномощаване, изрично има правата по чл.34, ал.2 и 3 ГПК - за сключване на спогодба, за намаляване, оттегляне и отказ от иска, за признаване исканията на другата страна, за получаване на пари или други ценности, за действия, представляващи разпореждане с предмета на делото, както и да предявява искове за гражданско състояние, включително по брачни искове, да изменя исканията в хода на делото, както и да сключва помирения. Установено е, че жалбата е изготвена и подадена от адвоката, а в съдебното производство пред СРС са проведени две съдебни заседания, на които не се е явил адвокат С. и адвокат Ф./ на второто/. Но самото дело пред СРС не представлява правна и фактическа сложност. Съгласно

чл.18.ал.1 от Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2009 г., бр. 28 от 2014 г., бр. 84 от 2016 г.) действаща по време на подписване на Договора за правна защита и съдействие/ 21.04.2019 година/ за изготвяне на жалба срещу наказателно постановление без процесуално представителство възнаграждението се определя по правилата на [чл. 7, ал. 2](#) на базата на половината от размера на санкцията, съответно обезщетението, но не по-малко от 50 лева. В алинея втора е посочено, че за процесуално представителство, защита и съдействие по дела срещу наказателни постановления, в които административното наказание е под формата на глоба, имуществена санкция и/или е наложено имуществено обезщетение, възнаграждението се определя по правилата на [чл. 7, ал. 2](#) върху стойността на санкцията, съответно обезщетението, но не по-малко от 300 лева, а в алинея трета на текста е визирано, че за процесуално представителство, защита и съдействие по дела от административнонаказателен характер извън случаите по ал. 2 възнаграждението е 300 лева. [javascript:z\(3997039,0,23929\)](#)От своя страна, нормата на чл.7,ал.2,т.1 от Наредбата в редакцията, действаща към момента на сключване на Договора за правна защита и съдействие-21.04.2019 година е сочила, че по дела с определен материален интерес възнаграждението се определя съобразно материален интерес, като при интерес до 1000 лева - 300 лева.

На тази плоскост,наложеното наказание глоба на ищеца с отмененото наказателно постановление е в размер на 1000 лева и на тази база минималното възнаграждение на адвоката за процесуално представителство пред СРС възлиза на 300 лева. Съгласно § 2а от ДР на Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения. (Нов - ДВ, бр. 43 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г., доп. - ДВ, бр. 84 от 2016 г.)За нерегистрираните по Закона за данъка върху добавената стойност адвокати размерът на възнагражденията по тази наредба е без включен в тях данък върху добавената стойност, а за регистрираните дължимият данък върху добавената стойност се начислява върху възнагражденията по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото от клиента адвокатско възнаграждение,като се дължи съобразно разпоредбите на Закона за данъка върху добавената стойност. По делото няма доказателства, адвокат С. да е регистриран по ЗДДС/ няма издадена фактура/ заплащането е извършено в брой и то на сумата от 500 лева. Но заплатеният адвокатски хонорар е прекомерен и не съответства на действителната фактическа и правна сложност на делото пред СРС. В отговор на преюдициално запитване по т. 1 на Решение от 23.11.2017 г. по съединени дела С-427/16 и С-428/16 на СЕС, първи състав, според който разпоредбата на чл. 101, § 1 ДФЕС вр. чл. 4, § 3 Д. трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която, от една страна,адвокатът и неговият клиент не могат – под страх от дисциплинарно производство срещу адвоката – да договорят възнаграждение в по-нисък от минималния размер, определен с наредба, приета от професионална организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет (България), и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в по-нисък от минималния размер, би могла да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на чл. 101, § 1 ДФЕС. Всеки съд следва да прецени дали с оглед на конкретните условия за прилагането ѝ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.

Приложението на правото на Европейския съюз, включително на тълкуването, дадено от СЕС по цитираното преюдициално запитване е служебно императивно задължение на всяка национална юрисдикция във всяко нейно производство и е без

значение дали насрещната страна е правила или не възражение за прекомерност против адвокатския хонорар, претендиран от молителя.

Н. съд не може да се преструва, че не е постановявано такова тълкуване на общностната правна уредба от СЕС, нито може да чака националният законодател да създаде национална правна уредба, която да предвижда някакъв нарочен механизъм за прилагането на тълкуването. Напротив, националният съд е длъжен сам да приложи разпоредителната част от тълкуването, като тълкувателна правна норма със собствен регулативен потенциал. В изпълнение на това си задължение, настоящият съдебен състав намира, че адвокатската професия е свободна професия, чието упражняване представлява самостоятелен икономически риск. Ето защо трудът на адвоката не е равен и не може да бъде равен непременно на труда на юрисконсулта (каквото пълномощник е защитаващ ответника по иска и не зависи от размерите на юрисконсултското възнаграждение по чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ–арг. чл. 78, ал. 8 ГПК, ред., ДВ, бр. 8/2017 г. Адвокатският хонорар обаче не може и е непременно да е много по-висок, особено по дела, които не се отличават с фактическа и правна сложност. В принципен план съгласно чл. 6, ал. 3 Закона за адвокатурата без полагане на изпит за адвокати се вписват кандидати с юридически стаж от пет години (вкл. и най-вече юрисконсултите). Очевидно, в очите на законодателя трудът на юрисконсултите като юристи е съпоставим или поне не много по-малко ценен от труда на адвокатите. Адвокатското възнаграждение съответно, за да не доведе до ограничаване на конкуренцията, не трябва да е значително по-голямо от това на юрисконсултите, поне по делата, които не се отличават с фактическа и правна сложност и са с малък обем на процесуални действия. Диапазоните на юрисконсултското възнаграждение по иски дела са 100-300 лева. В случая българската правна уредба не съдържа каквото и да било точен критерий, който би могъл да гарантира, че определените от Висшия адвокатски съвет минимални размери на адвокатските възнаграждения са справедливи и обосновани при зачитане на общия интерес. Освен това единствената форма на контрол, който се упражнява от публичен орган върху наредбите на Висшия адвокатски съвет за определяне на минимални размери на адвокатските възнаграждения, е контролът на Върховния административен съд, като този контрол е ограничен до това дали тези наредби са в съответствие с Конституцията и българските закони. Запитващата юрисдикция следва да провери дали с оглед на конкретните условия за прилагането ѝ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели. На тази плоскост, съдът намира, че заплатеното адвокатско възнаграждение е прекомерно и следва да бъде редуцирано до минималния размер, предвиден в чл. 18, ал. 2 от Наредбата именно до размер от 300 лева. Съгласно разпоредбата на § 2а от ДР на Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за регистрираните по ДДС адвокати дължимият ДДС се начислява върху възнагражденията по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото възнаграждение. Предвид тази разпоредба, върху минимално дължимото според Наредба № 1/09.07.2004 г. възнаграждение следва да се прибавят и 20 % ДДС, които да се присъдят в полза на адвоката, съответно адвокатското дружество, включително и в случаите, когато е оказана безплатна услуга, при които адвокатското възнаграждение се присъжда по реда на чл. 38, ал. 2 ЗАдв. Предоставените от адвокатското дружество правни услуги съставляват облагаема възмездна доставка, като е без значение дали възнаграждението за процесуално представителство е предварително заплатено, или е определено от съда по предвидения в чл. 38, ал. 2

ЗАДВ ред. Затова при присъждане на възнаграждение за адвокатска помощ и съдействие от адвокат, регистриран по ЗДДС, или адвокат, преупълномощен по реда на чл.71,ал.1 от ЗАДВ от регистрирано по ЗДДС адвокатско дружество, дължимото възнаграждение съгласно чл. 38, ал. 2 ЗА във връзка с § 2а от ДР на Наредба № 1/2004 г. следва да включва ДДС. В посочения смисъл е и създадената по реда на чл. 274, ал. 3 ГПК практика на ВКС–Определение № 306/06.06.2017 г. по ч. т. д. № 2559/2016 г. на ВКС, ТК, II т. о., както и постановеното по реда на чл. 274, ал. 2 ГПК Определение № 490 от 19.09.2017 г. по ч. т. д. № 1082/2016 г. на ВКС, ТК, II т. о.[.javascript:z\(3997039,0,23929\)](javascript:z(3997039,0,23929))

На тази плоскост, дължимото възнаграждение, което следва да се присъди като обезщетение е в размер на 300 лева. До този размер следва да бъде редуцирано заплатеното адвокатско възнаграждение за производство пред СРС и в полза на ищеца следва да се присъди обезщетение за претърпени вреди от отмяната на Наказателното постановление пред СРС именно в този размер, който е доказан и справедлив и съответен на оказаната правна помощ, така е и обоснован до този размер. Искът е основателен и доказан именно до този размер, а за разликата над 300 лева до предявения размер от 500 лева- следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан. Възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение е основателно.

С оглед изхода на спора,претенцията на ищеца за присъждане на разноски в настоящото производство е основателна и в негова полза следва да се присъдят разноски съобразно с уважената част от иска по реда на чл.10 от ЗОДОВ. В негова полза следва да се присъди заплатената държавна такса в пълен размер от 10 лева и адвокатско възнаграждение,но преди да бъде определен крайният размер на разноските, съдът следва да обсъди направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение,депозизирано от ответника по иска в писмения отговор. Възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от Наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е действително една от възможностите на страната, в случая държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона - „справедлив и обоснован“. Делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искови производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. Институтът на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване,поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата-да е „обоснован и справедлив“, т.е.да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството“. Нормата на чл.78,ал.5 от ГПК предвижда,че при прекомерно възнаграждение за адвокат без оглед на действителната правна и фактическа сложност на делото съдът може по искане на страната да присъди по-нисък размер

на разноските в тази им част,но не по-малко от минимално определения размер съобразно [чл. 36 от Закона за адвокатурата](#). В тази норма е предоставено право на съда да прецени дали да намали адвокатското възнаграждение, като законодателят само е ограничил минималната долна граница, под която не може да бъде определено адвокатско възнаграждение. Вярно е,че нормата на чл.78,ал.5 ГПК предоставя право на съда по искане на страната,ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото,да може по искане на насрещната страна да го намали до долна граница, под която не може да се намали възнаграждението-не по-малко от минималния размер, предвиден в Закона за адвокатурата, но съдът не е обвързан с максималния размер, които може да присъди възнаграждение, при условие, че е доказано като заплатено. В чл.78,ал.5 от ГПК е предоставено право на съда, като законодателят е използвал израза „ може“, което сочи на свободна преценка на съда да намали или не възнаграждението, но само при депозирано искане от страната за намаляване на разноските

От представения Договор за правна защита и съдействие от 14.07.2020 година е видно,че ищецът е възложил на адвокат Г. С. от САК процесуално представителство пред АССГ във връзка с подаване на искова молба по ЗОДОВ, както и процесуално представителство без ограничение , за намаляване, оттегляне или отказ от иска, за признаване исканията на другата страна, да изменя исканията в хода на делото, както и да сключва помирения, като извършва всички допустими по закон материални и процесуално- правни действия до приключване на делото.Договорено е възнаграждение в размер на 400 лева, платимо в брой и платено на дата 14.07.2020 година.От своя страна,адвокат С. е преупълномощил адвокат И. Н. да осъществява процесуално представителство по адм. дело № 7028/2020 година по описа на АССГ . Този факт на плащане на адвокатски хонорар в този размер не се оспорва и от самия ответник и се установява и от приложения Договор за правна защита и съдействие. Производството пред АССГ е приключило с провеждане само на едно съдебно заседание, в което е взела участие адвокат Н.,а изготвянето на исковата молба не се отличава с фактическа и правна сложност,както и самото дело не представлява правна и фактическа сложност. Съгласно чл.8,ал.1 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения/ в редакцията педи изменението и към датата на подписване на Договора за правна защита и съдействие – 29.01.2020 година/ (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г./за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела с определен материален интерес възнаграждението е- при интерес до 1000 лева - 300 лева. Нормата на чл.8,ал.1 от Наредбата е изменена_ (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2014 г., отм. относно изменението с бр. 28 от 2014 г. с [Решение № 13062 от 03.10.2019 г.](#) и [Решение № 5419 от 08.05.2020](#) на ВАС - ДВ, бр. 45 от 2020 г., в сила от 15.05.2020 г.) (1) (Отм. с [Решение № 13062 от 03.10.2019 г.](#) и [Решение № 5419 от 08.05.2020](#) на ВАС - ДВ, бр. 45 от 2020 г., в сила от 15.05.2020 г., изм. - ДВ, бр. 68 от 2020 г.) За процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела с определен материален интерес възнаграждението е- при интерес до 1000 лева - 300 лева/ като в конкретната хипотеза няма изменение на нормата на чл.8,ал.1,т.1 от Наредбата.Цената на иска е в размер на 500 лева, договореното и заплатено адвокатско възнаграждение е в размер на 400 лева, делото пред АССГ не представлява правна и фактическа сложност, проведено е само едно съдебно заседание,на което е взела участие адвокат Н. и заплатеното адвокатско възнаграждение от 400 лева е прекомерно и същото следва да бъде редуцирано до предвидения от закона минимум от 300 лева. В този смисъл възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение, направено от страна на

процесуалния представител на ответника по иска с отговора по исквата молба е основателно.

На тази плоскост, в полза на ищеца следва да се присъдят разноски съобразно с уважената част иска-ДТ в пълен размер от 10 лева и адвокатско възнаграждение в размер на 248 лева. Съдебните разноски са разходите на страните, произтичащи от участието им в административното производство. Всяка от страните по делото е отговорна за направените разноски. Отговорността за разноски по принцип е обективна/ безвиновна/, защото загубила спора страна отговаря за разноски, дори ако е положила най- голямо старание да води процеса добросъвестно. Съгласно разпоредбата на чл.81 от ГПК, по присъждането на разноски, съдът се произнася във всеки акт, с който приключва разглеждането на делото в съответната инстанция. Отговорността за разноските е гражданско облигационно отношение, то произтича от процесуалния закон и е уредено от него. Задължението за разноски произтича от неоснователно предизвикания правен спор и тежестта за тях е за страната, която неоснователно е предизвикала същия. (4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) Съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ](#). В полза на ответника по иска, следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение съобразно с отхвърлената част от иска. **Съгласно нормата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ -(Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.)-съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ, но тази норма Вярно е , че тази норма няма обратно действие и изрично с Преходните и заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОТГОВОРНОСТТА НА ДЪРЖАВАТА И ОБЩИНИТЕ ЗА ВРЕДИ\(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2019 Г.\) с§ 6. \(1\) е посочено, че \[този закон\]\(#\) се прилага за предявените искиви молби, подадени след влизането му в сила, а неприключилите до влизането в сила на този закон производства се довършват от съдилищата, пред които са висящи, включително при последвало въззивно и касационно обжалване, но също така е вярно, че производството пред АССГ е образувано на дата 23.07.2020 година след влизане в сила на посоченото изменение на нормата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ и безспорно намира приложение в случая. ЗОДОВ предвижда възможност за присъждане на разноски по \[чл. Чл.10,ла.4\]\(#\) при установено осъществяване на процесуално представителство от юрисконсулт в допустимите хипотези. И доколкото законът допуска административният орган да упълномощи служител с юридическо образование за осъществяване на защитата по делото, то и представляваният правен субект има право на разноски, които изрично са предвидени в специалната норма. Прилагайки разпоредбата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ, съдът присъжда възнаграждение не в полза на юрисконсулта, а в полза на юридическото лице, което е защитавано от него, респективно в чиято структура се намира представляваният по този начин административен орган. След като възнаграждението се дължи не на юрисконсулта, а на бюджета на административния орган, който той представлява, реалното му заплащане е ирелевантно за реализиране на отговорността за разноски за загубилата делото страна по спора. При правна защита, осъществена от](#)**

юрисконсулт, страната не следва да доказва пряко направения разход, докато обратното е важно за всички случаи, в които се репарират разноски за адвокатско възнаграждение - ТР 6/2013 г. по тълк. дело № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС. Именно с оглед тези специфики на осъществяваното процесуално представителство, приравняването на юрисконсулта на адвоката досежно присъжданото възнаграждение е частично. В този смисъл виж: решение № 10/29.09.2016 г. по конст. дело № 3/2016 г. на Конституционния съд. **Разпоредбата на чл. 37 ЗПП препраща към НЗПП, където в чл. 24 е посочено, че по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 200 лева/** Съдът намира, че в полза на ответника по оспорването следва да бъде присъдено минимално възнаграждение в размер на 100 лева, тъй като делото не представлява правна и фактическа сложност и на практика е проведено едно съдебно заседание, на което е взела участие юрисконсулт И. при което определеният размер на възнаграждение-100 лева е справедлив и съответен на извършеното процесуално представителство по делото- оказаната правна помощ от юрисконсулта. На тази плоскост, в полза на ответника по иска следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение съобразно с отхвърлената част от иска в размер на 40 лева.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ ДА ЗАПЛАТИ НА Й. Н. Г. ОТ ГР.С. СУМАТА ОТ 300 ЛЕВА, ПРЕДСТАВЛЯВАЩА ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА ПРЕТЪРПЕНИ ОТ НЕГО ИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ-заплатено адвокатско възнаграждение в хода на обжалване по съдебен ред на Наказателно постановление № 1659/20.04.2019 година на Началник 05 РУ при СДВР, настъпили вследствие отмяна на Наказателно постановление № 1659/20.04.2019 година на Началник 05 РУ при СДВР с Решение №71393/12.04.2020 година, постановено по н.а.х.д №6861/2019 година по описа на СРС.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА Й. Н. Г. ОТ ГР.С. СРЕЩУ СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА ПРЕТЪРПЕНИ ИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ-заплатено адвокатско възнаграждение в хода на обжалване по съдебен ред на Наказателно постановление № 1659/20.04.2019 година на НАЧАЛНИК 05 РУ ПРИ СДВР, настъпили вследствие отмяна на НАКАЗАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ №1659/20.04.2019 ГОДИНА на НАЧАЛНИК 05 РУ ПРИ СДВР с Решение №71393/12.04.2020 година, постановено по н.а.х.д №6861/2019 година по описа на СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД- ЗА РАЗЛИКАТА НАД 300 ЛЕВА ДО ПРЕДЯВЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 500 ЛЕВА.

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ ДА ЗАПЛАТИ НА Й. Н. Г. ОТ ГР.С. СУМАТА ОТ 10 ЛЕВА- ЗАПЛАТЕНА ДЪРЖАВНА ТАКСА И РАЗНОСКИ СЪОБРАЗНО С УВАЖЕНАТА ЧАСТ ОТ ИСКА АДВОКАТСКИ ХОНОРАР В РАЗМЕР НА 248 ЛЕВА.

ОСЪЖДА Й. Н. Г. ОТ ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ СУМАТА ОТ 40 ЛЕВА- ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ СЪОБРАЗНО С ОТХВЪРЛЕНАТА ЧАСТ НА ИСКА.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ,ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото,съгласно разпоредбата на

чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: